

Sygn. akt I NSW 340/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego T.Ł.  
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej  
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora  
Generalnego,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw  
Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

**pozostawia protest bez dalszego biegu.**

### UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 lipca 2020 r. T.Ł. (dalej: Skarżący) działając na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.) oraz art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 2 i art. 127 ust. 1 Konstytucji RP złożył protest wyborczy w związku z naruszeniem podstawowych praw obywatelskich, co miało w jego ocenie wpływ na wynik wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 2020 roku w drugiej turze wyborów, które odbyły się w dniu 12 lipca 2020 roku lub całych wyborów.

Odnosząc się do powyższego T.Ł. wniósł o:

1. stwierdzenie nieważności wyborów w całości z jednoczesnym nakazaniem rozpisania, przeprowadzenia nowych wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 2020 roku;

2. przyznanie od Skarbu Państwa na jego rzecz zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 100.000,00 złotych (słownie: sto tysięcy złotych);

3. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz jednej lub kilku organizacji, ruchów, stowarzyszeń kwoty 30.000.000 (słownie: trzydziestu milionów złotych) która zostanie wskazane przez Skarżącego po uprawomocnieniu się wyroku, a przekazanie środków finansowych nie może trwać dłużej niż dwa tygodnie po uprawomocnieniu się wyroku.

Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na protest wniosła o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy wyjaśnia, że instytucja protestu przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma swoje konstytucyjne podstawy. W myśl art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały obecnie zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 zamieszczonych w rozdziale 10 działu I ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 684; dalej: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej w przepisach szczególnych art. 321-323 zamieszczonych w Rozdziale 5 Działu V tego aktu prawnego, do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

W świetle art. 82 § 2-5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej

i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy został zaś zdefiniowany w art. 82 § 1 k.wyb., jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem powołanego wcześniej art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w punktach 1 i 2 art. 82 § 1 k.wyb. katalog zarzutów, na których można oprzeć protest. Są nimi:

1) dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Reasumując, przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów.

W myśl art. 321 § 1 i 3 oraz art. 322 § 1 i 2 k.wyb. również w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej protest skierowany przeciwko ważności wyborów wymaga zachowania formy pisemnej, a jego treść powinna obejmować sformułowanie zarzutów, o których mowa w art. 82 § 1 k.wyb. oraz przedstawienie lub wskazanie dowodów na ich poparcie. W sytuacji, gdy następuje merytoryczne rozpoznanie protestu, Sąd Najwyższy wydaje w formie postanowienia opinię, która zawiera ustalenie co do zasadności zarzutów podniesionych przez protestującego, a w razie potwierdzenia zasadności owych zarzutów ocenę czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów k.wyb. miało wpływ na ich wynik. Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia natomiast bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Należy zatem stwierdzić, że wynikająca z dyspozycji normy prawnej zawartej w art. 322 § 1 zdaniu pierwszym k.wyb. sankcja w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu dotyczy sytuacji, gdy protest pochodzi od osoby niewymienionej w katalogu podmiotów uprawnionych do dokonania tej czynności zawartym w art. 82 k.wyb. lub nie spełnia wymagań

formalnych określonych w art. 321 § 3 k.wyb., bądź też został wniesiony z naruszeniem terminu przewidzianego przez przepis szczególne.

Oceniając protest wyborczy wniesiony przez T.Ł. Sąd Najwyższy stwierdza, że sformułowany przez Skarżącego zarzut nie czyni zadość warunkom konstrukcyjnym protestu przewidzianym w obu punktach przepisu art. 82 § 1 k.wyb. Przede wszystkim chodzi o to, że protest nie spełnia ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania przez składającego protest, że zarzucane w nim naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Skarżący w piśmie określonym jako protest wyborczy poprzestał bowiem na żądaniu stwierdzenia nieważności wyborów w całości z jednoczesnym nakazaniem rozpisania, przeprowadzenia nowych wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 2020 r. oraz przyznaniem od Skarbu Państwa na jego rzecz zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 100.000,00 złotych (słownie: sto tysięcy złotych), jak również zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz jednej lub kilku organizacji, ruchów, stowarzyszeń kwoty 30.000.000 (słownie: trzydziestu milionów złotych) które zostanie wskazane przez Skarżącego po uprawomocnieniu się wyroku, a przekazanie środków finansowych nie może trwać dłużej niż dwa tygodnie po uprawomocnieniu się wyroku.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wobec sformułowania protestu wyborczego w sposób nieodpowiadający art. 82 § 1 k.wyb. należało pozostawić go bez dalszego biegu.